หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลซึ่งมีความหลากหลายทางเพศ
คำสำคัญ	การคุ้มครองสิทธิในทางอาญา / ความหลากหลายทางเพศ
ชื่อนักศึกษา	โยษิตา แจ้งความดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศวิเคราะห์การคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และการคุ้มครองสิทธิในทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

จากการศึกษาพบว่า การรับรองสิทธิทางกฎหมายของความสัมพันธ์ในรูปแบบครอบครัวในปัจจุบัน กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 โดยกำหนดให้สิทธิในการสมรส ไว้เฉพาะชายและหญิงเท่านั้น ซึ่งจากการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สมรส ทั้งสิทธิตามกฎหมายครอบครัว สิทธิตามกฎหมายละเมิด สิทธิตามประมวลกฎหมายอาญา สิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สิทธิในการรักษาพยาบาล รวมถึงสิทธิหรือสวัสดิการต่างๆ จากรัฐหรือเอกชน แต่กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้กำหนดรับรองสถานะความสัมพันธ์ในรูปแบบครอบครัวของบุคคลเพศเดียวกันไว้ อันทำให้คู่รักเพศเดียวกันที่สมัครใจตกลงชีวิตร่วมกัน ดูแลซึ่งกันและกันในลักษณะคู่ชีวิตถูกจำกัดสิทธิๆต่างตามกฎหมาย และถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม อาทิ การที่คู่ชีวิตเพศเดียวกันถูกนายทะเบียนปฏิเสธไม่รับ คำร้องขอจดทะเบียนสมรสเนื่องจากเป็นบุคคลที่มีเพศกำเนิดเหมือนกันซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

SPU CHONBURI

การกำหนดความรับผิดทางอาญาในการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำต่อคู่ชีวิตของตน โดยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 71 ที่กำหนดสิทธิได้รับยกเว้นโทษทางอาญาไว้ หากเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่สามีกระทำต่อภริยาหรือภริยากระทำต่อสามี อีกทั้งต้องเป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แต่สิทธิในการได้รับยกเว้นโทษนั้นไม่ครอบคลุมไปถึงคู่ชีวิตเพศเดียวกันซึ่งหากบุคคลที่มีเพศกำเนิดเดียวกันใช้ชีวิตร่วมกัน ดูแลซึ่งกันและกัน และมีทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกัน หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ระหว่างคู่ชีวิตของตนก็จะต้องถูกลงโทษตามความผิดที่ได้กระทำลงโดยไม่ได้รับสิทธิยกเว้นโทษทางอาญาเฉกเช่นชายหญิงที่เป็นสามีภริยา และการกำหนดคำนิยามคำว่า บุคคลในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 3 ที่ให้คำนิยามไว้ว่า บุคคลในครอบครัว หมายถึง คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมถึงบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน จากคำนิยามดังกล่าวหากพิจารณาจากสถานะความเป็นคู่ครองแล้วนั้นมิได้กำหนดถึงบุคคลเพศเดียวกันที่อยู่กินกันฉันสามีภริยา และเมื่อพิจารณาต่อไปว่าคู่ชีวิตเพศเดียวกันถือว่าเป็นกรณีบุคคลใดๆที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกันขณะที่มีการใช้ความรุนแรงหรือไม่ โดยคู่ชีวิตที่เป็นเพศเดียวกันบางคู่อาจมิได้พึ่งพากันในด้านการเงินหรือทางสังคม แต่อย่างใด และอาจมิได้อยู่ในครัวเรือนเดียวกันขณะที่มีการใช้ความรุนแรงก็ได้ ทำให้ต้องใช้ดุลพินิจตีความเป็นรายกรณี ซึ่งคำนิยามดังกล่าวไม่มีความชัดเจน อันส่งผลให้ผู้เสียหายที่เป็นคู่ชีวิตเพศเดียวกันบางคู่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

SPU CHONBURI

Thesis Title	The Protection of Criminal Right and the Criminal Justice Process for the People of Gender Diversity
Keyword	Protection of Criminal Right / Gender Diversity
Student	Yosita Jangkwamdee
Thesis Advisors	Associate Professor Dr. Anant Pienwattanakulchai
Level of study	Master of Laws
Faculty	School of Law, Sripatum University at Chonburi
Year	2023

ABSTRACT

The purposes of this thesis were: to study background and importance of legal development for the protection of criminal rights and criminal justice process of the person with gender diversity; concepts, theories and principles for protection of criminal rights and criminal justice process of the person with gender diversity; international laws and Thai laws concerning the protection of criminal rights and criminal justice process of the person with gender diversity and to analyze the protection of criminal rights and the criminal process of the person with gender diversity.

The study showed that, currently, recognition of legal rights of relationships in the form of family is defined in Civil and Commercial Code, Section 1448 by granting marriage rights for only male and female genders. By which, the legal marriage causes rights and duties between the married couples including the rights according to the Family Law, Tort Law, Criminal Law, The Criminal Procedure Code, the rights for medical care as well as various rights and welfares from the state or private sector. But the Civil and Commercial Code does not determine to certify status of relationships in the form of family of the people of the same gender, which makes the same-gender couples who agree to live together, take care of each other as a life partner are restricted their rights according to laws and discriminated unfairly, for example, the same-gender couples are denied by the registrar not accepting their requests for marriage registration because they are people of the same gender, which is not in accordance with the marriage conditions of the Civil and Commercial Code.

SPU CHONBURI

Determination of criminal liability in committing property offense to their own spouse according to the Criminal Code, Section 71 which determines the right to be exempted from criminal punishment if it is a property offense that a husband acts towards his wife or a wife acts towards her husband, in which they must be legally husband and wife only. However, the right to be exempted from punishment does not include the same-gender life partner. Therefore, if the people with the same gender, who live together, take care of each other and have assets that earn together, commit property offense between their life partners, they will be punished according to the offense committed without the right to be exempted from criminal punishment as man and woman who are husband and wife. And the definition of family members according to Victims of Domestic Violence Victim Protection Act, B.E. 2550, Section 3 which determines that the family members mean spouse, former spouse, people who live together or used to live together as husband and wife without registering marriage certificate, child, adopted child and family member including any people who must depend on and live in the same household. From the definition, if considering the status of being a couple, it does not determine the same-gender people who live together as husband and wife. And when consider further that the same-gender life partners are considered to be the case of any people who depend on and live in the same household while there was violence or not? By which, some same-gender partners may not depend on each other financially or socially in any way and may not live in the same household while there was violence. This makes it necessary to use discretion in interpreting on a case-by-case basis. This unclear definition results in making some victims who are same-gender partners are not protected according to the domestic violence victim protection measures.

SPU CHONBURI